

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1061/22-E

Název	Základní škola Pomezí, okres Svitavy
Sídlo	čp. 349, 569 71 Pomezí
E-mail	zspomezi@unet.cz
IČ	70 942 510
Identifikátor	600 100 600
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Nataša Dostálová
Zřizovatel	obec Pomezí
Místo inspekční činnosti	čp. 349, Pomezí čp. 90, Pomezí
Termín inspekční činnosti	13. – 15. 6. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola Pomezí, okres Svitavy (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Ve škole je 9 tříd, v nichž se ke dni zahájení inspekční činnosti vzdělávalo

141 žáků. Škola ke dni inspekční činnosti evidovala 23 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z nichž byli tři vzděláváni podle individuálního vzdělávacího plánu. Zájmové vzdělávání probíhá ve dvou plně obsazených odděleních družiny s 59 žáky. Stravování pro žáky zajišťuje samostatný právní subjekt Školní jídelna Pomezí. Žáci prvního stupně se stravují ve výdejně přímo v budově čp. 90 v Pomezí, žáci druhého stupně docházejí do školní jídelny vzdálené asi 200 metrů od budovy školy čp. 349 v Pomezí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola využívá ke své činnosti dvě budovy. První stupeň a dvě oddělení školní družiny jsou umístěny v budově čp. 90, která je asi 2 kilometry vzdálená od hlavní budovy, kde jsou umístěny kmenové třídy druhého stupně, odborné učebny a sídlí zde i vedení školy. Podmínky vzdělávání ztěžuje poměrně velká vzdálenost obou budov, kde probíhá výuka, a také umístění jídelny pro druhý stupeň v další budově. Škola využívá zřizovatelem opravenou budovu bývalé sokolovny pro výuku tělesné výchovy, protože vlastní tělocvičnu nemá. Tato budova je nedaleko objektu prvního stupně, nicméně žáci druhého stupně mají docházkovou vzdálenost poměrně dlouhou, proto mají tělesnou výchovu většinou po polední pauze, aby se stihli přesunout. Kvůli prostorovým omezením v budově prvního stupně jsou odpolední aktivity jednoho oddělení družiny přeneseny do prostoru jedné z tříd. Nově vybudovaná kombinovaná odborná učebna výpočetní techniky a cizích jazyků je v budově druhého stupně, proto na výuku výpočetní techniky musí žáci z prvního stupně docházet odpoledne kvůli delšímu času potřebnému k přesunu. Všechny budovy jsou u poměrně frekventované silnice. K jídelně, kam dochází žáci druhého stupně, byl vybudován nedávno chodník, při přesunu na tělesnou výchovu však musí žáci část cesty jít po hlavní silnici bez chodníku. Bezbariérový přístup škola nemá. Organizace vzdělávání není jednoduchá kvůli velkému množství dojíždějících žáků, začátek výuky se tedy přizpůsobuje jejich příjezdům a potřebě odjezdů, protože dopravní obslužnost není příliš příznivá.

Ředitelka školy byla jmenována v roce 2020, přičemž dříve působila jako zástupkyně předchozího ředitele školy. Před svým nástupem do funkce vypracovala relevantní dlouhodobou koncepci rozvoje školy, nicméně se zatím nedaří naplňovat některé její části. V tomto ohledu je prostor pro promyšlené plánování menších cílů a jejich vyhodnocování tak, aby škola mohla efektivněji fungovat a lépe se rozvíjet. Vzájemné hospitace vyučujících a sdílení, které patří k těmto nenaplněným cílům, jsou velmi žádoucí, a to nejen na jednotlivých stupních, ale i mezi oběma stupni navzájem. Některé kompetence jsou účelně delegovány na další zaměstnance (zástupkyně ředitelky, výchovný poradce, metodička prevence). Předmětové komise nejsou vzhledem k velikosti školy a počtu pedagogických pracovníků zřízeny. Kontrolní činnost vedení školy zejména v oblasti hodnocení průběhu vzdělávání prostřednictvím hospitační činnosti je méně účelná. Vedení školy v rámci dalšího vzdělávání převážně vychází vstříc požadavkům pedagogických pracovníků. Formální nedostatky v některých dokumentech školní družiny byly odstraněny během inspekční činnosti.

Škola má zřízené školní poradenské pracoviště, kde působí výchovný poradce, školní metodička prevence, speciální pedagožka, která působí jako asistentka pedagoga a ředitelka školy. Jejich odbornost, vzájemně otevřená komunikace a pravidelná spolupráce přispívají ke zlepšení práce a přístupu nejen k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i všem dalším žákům školy, kteří pomoc a podporu potřebují. Výchovný poradce koordinuje přístup ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, informuje ostatní vyučující o jejich potřebách. V rámci správné metodické podpory učitelů v práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je prostor pro hospitace ze strany výchovného

poradce v dotčených třídách, aby měl relevantní informace o práci s těmito žáky a mohl vhodně podpořit jejich vzdělávání. Škola na základě znalosti a vyhodnocení potřeb žáků školy realizuje systém vlastních podpůrných aktivit, kterým je zejména doučování a podle potřeby vyučující poskytují i individuální konzultace. Metodická prevence zpracovává aktuální minimální preventivní program, který odpovídá potřebám školy. Program obsahuje strategii předcházení šikaně, kybershikaně.

Kromě běžných dotací na provoz a neinvestiční výdaje škola aktivně získává další finanční prostředky např. z projektů Evropské unie Šablony II a III. Tyto prostředky škola použila na projektové dny, doučování, vybavení učebními pomůckami (mapy, učebnice), využití speciálního pedagoga v oblasti inkluze na úvazek 0,4 (nyní školní asistentka 0,3), na tandemovou výuku apod. V rámci projektu *Women for Women* je žákům v tíživé finanční situaci poskytován příspěvek na stravování.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Na prvním stupni byli žáci vhodnými způsoby seznámeni s cíli výuky ve většině hospitovaných hodin, nicméně vzdělávací cíl reagoval na výsledky a potřeby žáků pouze v minimální míře. V některých hodinách chyběla účinná složka motivace a jen ojediněle byly cíleně rozvíjeny postojoyé cíle. Rozvíjení kritického myšlení probíhalo také v menší míře, což snižovalo efektivitu vzdělávacího procesu. Využívána byla účelná frontální výuka souběžně s výrazným výskytem samostatné práce. Občas byla zařazena efektivní forma skupinové práce a práce ve dvojicích. Častější využití kooperativních metod by přispělo k rozvoji komunikačních kompetencí a dovedností a pozitivně by byla ovlivněna i efektivita vzdělávacího procesu. V menší míře učitelé vedli žáky k pochopení souvislostí. Pedagogové podporovali zájem žáků zařazováním zajímavostí k tématu i využitím názorných pomůcek, což zvyšovalo atraktivitu výuky. Vizualizace byla podpořena zčásti i multimediálními prostředky, které využívali většinou jen učitelé. Méně často byly zařazeny činnosti, ve kterých by účelně využívali digitální technologie samotní žáci. Bylo by vhodné zaměřit se na častější využívání informačních zdrojů ve výuce, aby měli žáci možnost informace získané z různých zdrojů vyhledávat, třídít, analyzovat a aplikovat. Kladené nároky byly přiměřené a srozumitelné, tím se zvyšovala samotná motivace žáků k dokončení zadané práce. Pouze v některých hodinách byla výuka diferencovaná pro podporu nadanějších žáků. Bylo by žádoucí zaměřit se na účinnou podporu zájmu žáků o určité téma. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami byli účelně podpořeni asistentkou pedagoga, která i podle výukové situace ve třídě podporovala vhodnými způsoby i ostatní žáky. Spolupráce asistentek pedagoga s učiteli byla funkční a přínosná a zároveň přispívala ke zvyšování vzdělávací úrovně žáků a k jejich vzdělávacímu pokroku. Sebehodnocení žáků plánovaně a účelně probíhalo v některých hodinách občas v průběhu a ve větší míře v samotném závěru vyučovací hodiny. Žáci byli vedeni k tomu, aby si uvědomovali pokrok svého učení. Učitelé většinou získávali kvalitní zpětnou vazbu, se kterou by mohli dále pracovat a využít ji konkrétně pro individualizaci a diferenciaci dílčích vzdělávacích cílů. Žáci byli v některých hodinách vhodně zapojeni do závěrečného shrnutí, ale někdy nezbýval dostatečný čas na ucelenou a efektivní reflexi vzdělávacího procesu. Atmosféra ve všech hodinách byla klidná a přátelská. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla na partnerské úrovni. Žáci se nebáli učitele oslovit a obrátit se na ně s přáním nebo prosbou a často diskutovali k zadanému úkolu.

Společným rysem zhlédnutých hodin na druhém stupni byla promyšlená příprava výuky, převládající klidný a vstřícný přístup k žákům. Frontální výuku většinou vhodně doplňovala samostatná práce žáků spolu s prací ve dvojicích. V některých hodinách byla zaznamenána

i zdařilá skupinová práce s prvky kooperativního učení. Dostatek času byl věnován procvičování a upevňování získaných znalostí a dovedností. Výukové možnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byly v menší míře zohledňovány částečnou úpravou organizace činností a k průběhu jejich vzdělávání přispívala efektivní spolupráce učitelů a asistentek pedagoga. Ojediněle byla zaznamenána práce s informacemi a kritickým přístupem k nim. Výjimečně si žáci mohli volit další úlohy s vyšší obtížností. Bylo by vhodné zapojit podporu nadanějších a rychlejších žáků prostřednictvím dalších úloh a podpořit jejich zájem o konkrétní téma. Ke slovu se během výuky přirozeně dostala většina žáků. Při řízených rozhovorech učitelé většinou podporovali souvislejší vyjadřování žáků ve větách. V závěru některých vyučovacích hodin se vyučující snažili ověřit dosažení vzdělávacího cíle, občas i díky vhodně kladeným otázkám žákům. Ve většině hodin ale k ověření ani shrnutí hodiny nedošlo i z důvodu nevhodně rozvrženého času závěru hodiny. Pro efektivní práci s ověřováním dosažených cílů je třeba přizpůsobit čas na konci vyučovací hodiny tak, aby ověřování cíle bylo účelné a smysluplné.

Kvalifikace pedagogického sboru je dobrá, ovšem vzhledem k velikosti školy a počtu úvazků jsou některé předměty vyučovány neaprobovaně. Tato skutečnost se neodráží negativně na vývoji a vzdělávání žáků.

Činnost školní družiny volně navazuje na obsah základního vzdělávání, témata jsou zpracována tvořivým způsobem a jejich realizace efektivně podporuje další individuální rozvoj žáků. Mezi hlavní koncepční záměry patří rozvíjení zájmu a vytvoření přátelských vztahů za pomoci společných her. Nabídka činností je velmi dobře promyšlena a je velmi pestrá např. Jablíčkový den, během kterého účastníci zájmového vzdělávání získají informace o zdravém stravování a vyrábí výrobky z jablek. Velký důraz je kladen na pohybové aktivity, podporu zdraví a zdravého životního stylu, pohyb, vnímání světa kolem nás a přírody. Často jsou uskutečňovány vycházky do přírody, během kterých jsou zařazovány aktivity, které upevňují pravidla pro chování žáků v přírodě. Vychovatelky pravidelně a účinně zařazují postojové vzdělávací cíle. Tvoření z přírodních materiálů rozvíjí fantazii a kreativitu. Pozitivem je pořádání rozmanitých akcí, návštěvy besed, výstav, exkurzí i realizované celoroční projekty, které podporují přirozený zájem o danou tematiku např. Drakiáda, výrobky a tvoření z brambor, tradiční Martinský týden, Masopustní rej, Kouzelný vánoční měsíc aj. Žáci jsou vedeni k rozvoji tělesné zdatnosti. Komunikace mezi účastníky zájmového vzdělávání a vychovatelkami byla naslouchající, respektující. Činnost školní družiny velmi dobře přispívá ke kvalitě poskytovaného vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Průběžné výsledky vzdělávání žáků škola sleduje zejména prostřednictvím jednotlivých čtvrtletních i pololetních hodnocení. Na konci školního roku 2020/2021 prospělo téměř 72 % žáků školy s vyznamenáním a nikdo nebyl hodnocen nedostatečnou. Škola sleduje potřeby žáků školy a v rámci podpory jim nabízí doučování a podle potřeby jednotliví vyučující poskytují i individuální konzultace. Škola využívá informační systém *Edookit*, který umožňuje nejen průběžný zápis známek, k nimž mají přístup žáci i zákonní zástupci, ale také jeho prostřednictvím může škola informovat zákonné zástupce a vést veškerou dokumentaci o žácích. Škola cíleně pracuje s žáky, což se projevuje na minimálním počtu kázeňských opatření a absenci zhoršených známek s chování.

Žáci se pravidelně zapojují do velkého množství soutěží a projektů, což poskytuje informace o znalostech a dovednostech žáků nejen škole, ale i zákonným zástupcům a veřejnosti. Škola se dlouhodobě zaměřuje na oblast environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. V rámci

této oblasti je od roku 1996 zapojena do celosvětového programu GLOBE, kdy žáci druhého stupně měří meteorologické, hydrologické, pedologické a fenologické údaje a zadávají je na server agentury NASA. Pro tento projekt škola získala novou elektronickou meteorologickou stanicí. Škola se také účastní mezinárodního vzdělávacího programu *Ekoškola*, jehož hlavním cílem je, aby žáci snižovali ekologický dopad školy a svého jednání na životní prostředí a zlepšili prostředí ve škole a jejím okolí. Další aktivitou je školní recyklační program *Recyklohraní aneb Uklid'me svět*, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů. Po odmlce během posledních dvou let kvůli epidemii Covid-19, se žáci školy opět v letošním roce zapojili do soutěží a dosáhli zajímavých výsledků, např. první místo v okresním kole biologické olympiády, umístění na předních místech v okresním kole olympiády v českém i anglickém jazyce, umístění v krajském kole soutěže v německém jazyce. Škola vydává školní časopis *Základ'áček obecný*, frekvence jednotlivých vydání je ale nyní nižší než před obdobím epidemie Covid-19.

Nejvýznamnějším partnerem školy je zřizovatel, který podporuje rozvoj materiálních podmínek, opravil budovu bývalé sokolovny a umožňuje škole využívat ji k výuce tělesné výchovy. Škola spolupracuje také se základní školou Velké Němčice a základní školou Nová Paka.

Závěry

Vývoj školy

- Změna ve vedení školy od školního roku 2020/2021,
- nová kombinovaná učebna výpočetní techniky a jazyků.

Silné stránky

- Příjemná až rodinná atmosféra a vzájemná spolupráce celého kolektivu učitelů prvního stupně pozitivně ovlivňuje vzdělávání,
- aktivizační metody učení použité v realizovaných projektech vhodně a komplexně rozvíjejí osobnost účastníků zájmového vzdělávání,
- dobře promyšlená a pestrá nabídka činností ve školní družině,
- široká paleta projektů a aktivit zaměřených na environmentální vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Malá míra diferenciací výuky, která by více podporovala využití individuálního učebního potenciálu žáků,
- méně časté využívání informačních zdrojů ve výuce,
- nedostatečná práce se vzdělávacími cíli a méně efektivní závěry hodin, které by vedly k účelnému a smysluplnému shrnutí,
- méně časté zařazování účinné formy motivace, která podporuje zájem a aktivitu žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Využívat při plánování vzdělávání pedagogů výsledků kontrolní činnosti vedení školy i výchovného poradce,
- více zařazovat diferenciaci pro podporu nadání či hlubšího zájmu žáků o dané téma dalším rozšiřujícím učebním materiálem nebo vyšší náročností zadání,
- zaměřit se na častější využívání informačních zdrojů ve výuce, aby měli žáci možnost informace získané z různých zdrojů vyhledávat, třídít, analyzovat a aplikovat,

- více zařazovat účinnou formu motivace ve výuce, která podpoří zájem a aktivitu žáků,
- zavést vzájemné hospitace vyučujících a sdílení,
- zaměřit se na zařazování účelně vedených závěrů hodin s dostatečným časovým prostorem.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitelky s účinností od 1. 8. 2022
2. Školní řád platný ve školním roce 2021/2022
3. Vnitřní řád školní družiny platný pro školní rok 2021/2022
4. Dlouhodobá koncepce rozvoje školy
5. Plán práce na školní rok 2021/2022
6. Plán školní družiny na školní rok 2021/2022
7. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2021/2022
8. Dokumenty o realizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2021/2022 (výběr)
9. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní rok 2021/2022
10. Rozvrhy hodin ve školním roce 2021/2022
11. Třídní výkazy a matrika pro školní rok 2021/2022 (výběr)
12. Třídní knihy pro školní rok 2021/2022 (výběr)
13. Personální dokumentace k odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků (výběr)
14. Doklady z oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví (výběr)
15. Dokumentace výchovného poradenství a preventivních programů za školní rok 2021/2022
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Hana Řebíčková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Hana Řebíčková v. r.

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Kalinová v. r.

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor

Mgr. Erik Landeckí v. r.

V Pardubicích 28. 6. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Nataša Dostálová, ředitelka školy

Mgr. Nataša Dostálová v. r.

V Pomezí 29. 6. 2022